

קודם אמריקה? האינטרס שמוביל את הנשיא טראמפ באיראן

written by רותי פינס פלדמן | 10.03.2026

בשורת התבטאויות בימים האחרונים הגדיר הנשיא טראמפ את האינטרס האמריקאי המרכזי במלחמה מול איראן: הסרת האיומים הישירים הנשקפים מצד המשטר האיראני על ארה"ב, אירופה, ישראל ומדינות המפרץ. בכך נכללת הגנה על בסיסים וחיילים אמריקאיים במרחב, ובשמירה על נתיבי השיט הבינלאומיים.

מבחינת ארה"ב המלחמה מול איראן מהווה נקודת מפנה ביחסיה עם בנות בריתה במזרח התיכון. רק לפני כשנה פעל טראמפ בזירה המדינית במטרה לבלום את התרחבות ההשפעה הסינית באזור. במהלך ביקוריו במדינות הסוניות המתונות, על רקע החשש מהתקרבותן לציר המדינות המתנגדות, נחתמו הסכמים לשיתופי פעולה בתחומי המדע, הסחר והטכנולוגיה. כעת מסמן ממשל טראמפ שלב נוסף במדיניות זו: יצירת מטרייה הגנתית המבוססת על יכולותיה הצבאיות של ארצות הברית ועל מחויבותה לביטחון שותפותיה במזרח התיכון. מדיניות זו באה לידי ביטוי בתמיכה צבאית, בשיתוף פעולה מבצעי, בסיוע בהגנה אווירית, בליווי מכליות נפט ובהתמודדות נחושה עם איום הגרעין האיראני.

מול ישראל, שיתוף הפעולה משקף תפיסה של שותפות מבוססת יכולת. תפיסה זו מבדילה בין מדינות הנהנות מהגנה אמריקאית לבין מדינות המוגדרות כשותפות אסטרטגיות ביטחוניות. בממשל מדגישים את תפקידה המשמעותי של ישראל בעימות ואת ערכה כ"שותפה בעלת יכולות" המסוגלת להילחם ולתרום למאמץ האזורי, ולא רק כמדינה הנתמכת על ידי ארה"ב. הדבר מקבל משמעות נוספת על רקע המתוחות מול בריטניה והביקורת החרפה שהשמיע טראמפ כלפיה בעקבות נכונותה להשתלב במערכה רק בשלב מאוחר יותר.

בעיני טראמפ, יצירה ותחזוק של סדר בינלאומי בו ארה"ב היא מרכז הכובד הם חלק מהאינטרסים הלאומיים של המדינה, ובעלי חשיבות גלובלית בתקופה של תחרות בין-מעצמתית. מפגן היכולות הצבאיות מאותת לרוסיה כי עליה להעריך מחדש את המלחמה באוקראינה ואת מאזן הכוחות הגלובלי. במקביל, נוכחות אמריקאית חזקה במזרח התיכון מגבילה את יכולתה של סין להרחיב את השפעתה באזור. עם זאת מדגיש טראמפ כי הוא פועל גם מתוך התחשבות באינטרסים הכלכליים הסיניים, בין היתר באמצעות שמירה על מעבר בטוח של מכליות נפט, שכן מאז המלחמה באוקראינה הפכה איראן לאחת מספקיות הנפט המרכזיות של סין.

אתגר הזירה הפנימית

אחד האתגרים המרכזיים עבור טראמפ הוא ניהול המערכה הבינלאומית במקביל ללחצים פוליטיים בתוך ארה"ב. הנשיא מבקש להראות כי המלחמה אינה באה על חשבון הטיפול בבעיות

במסגרת זו נקט הממשל צעדים שנועדו להמחיש כי סדר היום הפנימי ממשיך להתנהל ללא הפרעה. כך למשל התקבלו החלטות משמעותיות בנושאים פוליטיים פנימיים, כולל שינויים בממשל סביב סוגיות ההגירה, ופיטוריה של מזכירת ביטחון המולדת קריסטי נואס, שספגה ביקורת חריפה בשבועות האחרונים. באשר לדאגה והביקורת הפנימית לאור העלייה במחירי הדלק והחששות כי זו תוביל גם לעלייה כללית ביוקר המחייה, טראמפ דואג להרגיע בהצהרותיו וטוען כי כפי שעלו המחירים- כך ימהרו לרדת.

הלקח ההיסטורי שמוזכר לעיתים קרובות בהקשר זה הוא ירידת התמיכה הציבורית בנשיא ג'ורג' וו. בוש בתחילת שנות ה-2000, כאשר המלחמה בעיראק לוותה בביקורת ציבורית גוברת. חלק מן הביקורת התמקד בכך שהממשל לא הקדיש תשומת לב מספקת לבעיות הפנים ולמשבר הכלכלי. הדעה הרווחת בקרב הציבור האמריקני היא שארצות הברית נקלעה אז למעורבות ממושכת במזרח התיכון, "במלחמת נצח", ללא יעד מדיני ברור. בממשל טראמפ מבקשים להימנע מתרחיש דומה, לפחות ברמה הפומבית-הצהרתית ומדגישים כי תהיה זו מערכה קצרה ולא מלחמה ממושכת ללא תכלית או מוצא מדיני.

המסר האסטרטגי

במקביל למערכה במזרח התיכון, ארה"ב מדגישה כי היא פועלת גם בזירות אחרות. משרד המלחמה האמריקני קיים בימים אלה מפגשים אזוריים עם מדינות מאמריקה הלטינית והקריביים סביב סוגיות של ביטחון אזורי ומאבק בקרטלי הסמים.

מדיניות זו נשענת על תפיסה שמקורה ב"דוקטרינת מונרו", הקרויה על שמו של הנשיא ג'יימס מונרו, הרואה בארה"ב אחראית בראש ובראשונה למה שמתרחש ב"חצר האחורית" שלה, ביבשת אמריקה. תפיסה זו עמדה מאחורי החלטתו של טראמפ לפעול בונצואלה, כמו גם להפעלת הלחץ מצידו על קובה.

בסופו של דבר, המלחמה באיראן מבטאת מאמץ אמריקני רחב לשדר לבעלות ברית וליריבים כאחד כי ארה"ב שבה למודל של הנהגה גלובלית פעילה, כזו המסוגלת לפעול במספר זירות במקביל ולכפות סדר ביטחוני אזורי.

פורסם בישראל היום, בתאריך 10 במרץ 2026.

*הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.